

'บ่อจิว'ฟื้นชีวิตเกษตรกรสกลนคร แหล่งอาหารชั้นยอด-สร้างอาชีพมั่นคง

รายงานพิเศษ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระหฤทัยห่วงใยเกษตรกรในอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ที่ยากจน แร้นแค้น มีอาหารบริโภคไม่เพียงพอ ขาดความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหาร สภาพพื้นที่อาศัยแห้งแล้ง ชลประทานเข้าไม่ถึง ต้องอาศัยน้ำฝนทำการเกษตรและอุปโภคบริโภคเป็นหลัก จึงทรงมีพระราชดำริเมื่อปี พ.ศ.2535 โดยให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ช่วยเหลือเกษตรกรเหล่านั้น ด้วยการขุดสระน้ำเพื่อการเกษตรในไร่นา ให้กับเกษตรกร จำนวน 39 ราย รายละ 1 สระ รวมทั้งสิ้น 39 สระ ใน 3 ตำบล คือ ตำบลโพธิ์ไพศาล ตำบลกุสุมาลย์ และตำบลนาโพธิ์ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สระน้ำให้เต็มศักยภาพ ทำการเกษตรผสมผสานผลิตอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ ไว้บริโภคในครัวเรือน

นายกิตติ ไชยนิมิตร ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสกลนครกรมพัฒนาที่ดินกล่าวว่า ปัจจุบันสระน้ำเพื่อการเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำริดังกล่าว มีอายุการใช้งานมายาวนานกว่า 27 ปี ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ขณะนี้มีเกษตรกร 1 รายได้ถมสระน้ำเปลี่ยนเป็นคอกสัตว์ ทำให้เหลือสระน้ำที่มีอยู่เดิม 38 สระ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินทำการบูรณะขุดลอกสระน้ำ ให้สามารถใช้งานได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่เพื่อสนับสนุนสระน้ำเพิ่มเติมให้เกษตรกรที่ต้องการสร้างอาชีพจากสระน้ำ ตามโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน หรือ

บ่อจิว ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ที่กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการขุดสระให้กับเกษตรกรเจ้าของที่ดิน โดยมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายในการขุดสระ จำนวน 2,500 บาท เพื่อเก็บน้ำในช่วงมีฝนตก สำรองน้ำใช้ยามฝนทิ้งช่วง รวมทั้งสนับสนุนการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง เป็นการบรรเทาปัญหาภัยแล้งตลอดจนช่วยเหลือการผลิตพืชและรายได้ให้แก่เกษตรกร

สำหรับในปีงบประมาณ 2562 สถานีพัฒนาที่ดินสกลนครได้ช่วยเหลือขุดสระน้ำในไร่นา ให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์แล้ว จำนวน 118 สระ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่มีความสมดุลกับน้ำที่มีอยู่ เลี้ยงปลาในสระเลี้ยงเป็ด ไก่ ปลูกผักสวนครัวบนคันสระ รอบสระปลูกไม้ผลเพื่อนำไปเป็นอาหารที่บริโภคในครัวเรือน และขายสร้างรายได้ นอกเหนือจากนั้น ยังส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยพืชสด ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพไว้ใช้เอง เพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม สถานีพัฒนาที่ดินสกลนคร จะเร่งดำเนินการขุดสระน้ำในไร่นา เพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์อย่างต่อเนื่อง เพราะมีประชาชนอีกจำนวนไม่น้อยที่ชลประทานเข้าไม่ถึง พื้นที่แห้งแล้ง จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือโดยการขุดสระน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อให้สามารถผลิตอาหารที่มีความหลากหลาย มีคุณค่าทางโภชนาการ เลี้ยงครอบครัวได้อย่างเพียงพอ และลดภาวะการขาดสารอาหารในเด็กเล็ก หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร และผู้สูงอายุ